

ERDÉSZETI UJSÁG

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt — kr.
Fél évre 2 frt — kr.
Negyed évre 1 frt — kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendőek.

Megjelenik

minden Vasárnap

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

Előfizetési felhívás

az

„Erdészeti Ujság“

szak és társadalmi heti lapra.

Lapunk jövő számával befejezzük az évet s át-lépünk az ujba, így már most szükségét érezzük annak, hogy tisztelt olvasóink figyelmét a közeledő új év-folyamra fölhívjuk s fölkérjük, hogy lejáró előfizetéseiket idejekorán megújítani sziveskedjenek, hogy ez által a lap pontos megjelenése előmozdittassék.

Kétszázat meghaladó azoknak a száma, kik részben még nem nyilatkoztak arra nézve, vajjon lapunknak — mely érdekeiknek egyedüli független védelmezője — továbbra is hivei maradnak-e, részben pedig még a folyó évre is hátralékosak előfizetési díjaikkal. Itt a legfőbb ideje, hogy ezek is rendezzék a multat, miért is fölkérjük, hogy nagyobbbrészt csekély hátralékaikat

lehetőleg még ennek az évnek folyamán, azonban minden esetre a jövő hó 5-ig — esetleg megújított előfizetéseikkel egyetemben — beküldeni sziveskedjenek.

Egyben fölkérjük minden jóakarónkat, hogy lapunkat terjeszteni és ismerőseinek ajánlani sziveskedjék.

Az „Erdészeti Ujság“ legalkalmasabb pályázati hirdetmények közlésére nem csak nagy elterjedettsége, de gyakori megjelenése által is, e mellett a közlési díjakat a lehető legalacsonyabban szabtuk meg s az ilyen hirdetményeket egyszeri beiktatásnál 2 frt 30 kr., kétszeri beiktatásnál pedig 3 frt 60 krért közlünk s nem tartjuk magunkat a más lapoknál szokásos és sokkal drágább sor szerinti tarifához. Ajánlközoásokat előfizetőink részéről ingyen, mások részéről egyszeri beiktatásnál 1 frtért, minden továbbinál pedig további 50 krért közölünk.

Azok részére, kik az egész évi előfizetést a jövő hó 5-ig beküldik, még azt az előnyt is biztosítjuk, hogy

TÁRCZA.

Szilveszter éjjelén.

Az utközbe összegyűjtött pár száraz galyacsát ledobva pipámat elővettem s megtöltöttem egy kis jó féle — még levélkorában hozzám jutott — dohánnyal. Taplómra aczéлом s kovám segélyével tüzet csiholva bodor füstöket bocsátottam makrámból s csak ezek után fogtam hozzá birokra kellni a tüzrakás nemes mesterségével.

Akárhogy erőltetem emlékezetemet, nem tudok visszaemlékezni reá, mikor s érthettem meg Promet-henst — ki az emberek számára lopta Zeustól a tüzet — mert hogy valamiért neheztel reám, az világos; (habár korom sötét éjszaka vala) hiszen a metsző hideg szél is gorombán sivitott, én is majd ki fujtam a tüdőmet, még sem valék képes egy kis meleget csinálni.

Az Istenadta fa csak senyvedt. perczegett, nem

akart lángra kapni. — Fogaim vaczogtak, dideregtem, fáztam a kutyának sem való időben, de azért öszintén megvallva eszem ágában sem volt megbánni tettemet.

Régi szándékom volt az, hogy egy téli éjszakát künn töltök az erdőben, meg próbálandó a vadász életnek a rosszszabb felét is; no meg a remény is kecsegtetett, hogy csak kerül valami eső elé való.

A Szilveszter éjszaka kinálkozott erre legalkalmasabbnak s egyuttal az az eszme és az a tudat, hogy az erdőben megyek át egyik évből a másikba, arra ösztökéltek hogy tervemet keresztül vigyem.

Amint a tűz élesztésével foglalatostkodtam, egyszer csak megszólalt a hátam mögött egy hang.

— Fiam, ne bibelöldj a tüzrakással kellj föl és halgass reánk.

Nem vagyok éppen ideges ember, de ez egyszer úgy éreztem, hogy valami hideg borzongás — féle futott végig a hátamon.

Óvatosan körütekintettem előbb, hogy nincs e a fejemnek szögezve valami vadorzó mordály, azután,

az orsz. erd. egyesület által kiadott „Erdészeti zsebnaptár“ jövő évi kiadványát az előfizetési díj beérkezése után nyomban 80 krra leszállított ár ellenében portómentesen megküldjük.

Az előfizetési árak lapunk czimzetén olvashatók s az alulírt kiadó hivatal czimén küldendő be.

AZ „ERDÉSZETI UJSÁG“
kiadó hivatala.

Kapuzárásnál.

Az időnek folyton forgó kerekén ismét lepördült egy esztendő a semmiségbe, hogy helyet adjon az öt nyomon követő ujnak. Ez az idő az, midőn minden ember — tekintet nélkül hivatására — elmelkedésbe merül s számot vet magával, nyomról nyomra követvén a multat s latolgatván, hogy mi jót, vagy mi rosszat nyújtott az neki. Nagyon kevés az olyan halandó, a ki a multtal teljesen meg lenne elégedve, mert hiszen földünkön még mindig több a nyomor, mint a jólét, több a siránkozás, mint az ujjongás, de azért mégis kevés van olyan, a kinek csak szomorúság lett volna osztályrésze s azt hébe-korba egy kis vigasság, egy kis öröm is föl nem derítette volna.

Az is, ki csak a saját bajaival bibelődik és vesződik, szükségét érzi annak, hogy számot vessen önmagával; mennyivel inkább van szüksége erre annak, ki nem csak önmagáé, ki nem csak a maga érdekeit szolgálja, hanem

egy nagy közös érdeknek, egy nagy közönségnek a szolgálatába állott s életét ennek szentelte! Ilyen ember a hirlapíró, mert hiszen ő mikor dolgozik, azt nem a maga jóvoltáért cselekszi, hanem teszi azok kedviért és érdekében, kik őt bizalmukkal megtisztelik s kik őt szószólójuknak fogadták.

Az erdészeti altiszti személyzet ügyeivel, érdekeivel évtizedeken át senki sem foglalkozott, legalább nem abban a mértékben, a melyet az megérdemelt volna. Ez a tekintélyes testület, mely pedig nem megvetendő, fontos tényező hazánk közigazdaságában, ismeretlen volt a világ előtt, sőt maga magát sem ismerte. Ő maga nem törődött magával, vele sem törődött más.

Ennek a vizás helyzetnek a megszüntetésére, ennek a szomorú állapotnak a megjavítására vállalkozott lapunk szerkesztője akkor, midőn 1894 év November havában megindította az „Erdőőr“ czimű lapot, melynek programjául az erdészeti altiszti személyzet érdekeinek előmozdítását tűzte ki. A vállalat merész volt, mert a mértékadó helyekről nem hogy támogatásban nem részesült, de sőt ott idegenkedve fogadták s hogy mégis kudarcot nem vallott, az csak annak bizonyossága, hogy olyan hiányt pótol, melyet már régen éreztek az érdekeltek, de melyet pótolni senki meg nem kísérelt, talán azért, mert félt a kudarczótól.

hogy az ellenkezőről meggyőződtem s azt láttam, hogy két igéző szép női alak és egy idősebb marczona óriástermetű meg egy fiatalabb szintén deli férfi állanak előttem, fölkeltem s vártam a történendőket, mert megvallva az igazat harapófogóval sem lehetett volna belőlem egy szót kicsikarni.

Végre megszólalt az egyik nő, kinek arcvonásai és ruházata görög typust árultak el.

— Tudd meg kik állanak előtted. Ez-a marczona férfiura mutatva — Nimród, a ti ősapátok, annak a Hunor és Magor vitéznek az apja, a kik Elviláth földjén, a melyet most Perzsiának neveznek, megválva atyjuktól a pusztán egy szarvasra bukkantak s azt addig üzték, míg az állat a Mestis tenger — mai Azovi — ingóványai közé mnnekült. Ott azután hasztalan keresték, eltűnt az nyomtalanul a szemök elől.

Az ismeretlen vidéken bolyongó vitézek észre véve, mily jó termőfölddel bír az, fölkerelkedtek és társaikkal együtt oda költöztek. — Hanem ott sem maradtak sokáig, kóbor természetük kiragadta őket a

pusztaságra, a hol egy sereg asszonynépre bukkantak, kik Belár fiainak feleségei és leányai voltak.

A vitézek megrohanták őket, mindenik lovára kapva egyet-egyet elvágtattak velők. Egy sem menekült meg a fehér nép közül.

Hunor és Magor Dulánaknak, az olánok fejedelmének két leányát fogták föl és vették feleségül. — Hunornak marakékai lettek a Hunok, Magornak a Magyarok. Ezek azután a nagy népvándorlás idejében Balámir vezérlete alatt Pannoniába — mai Magyarország — törtek és itt letelepedtek. Itt sem töltöttek hosszú időt, tovább kergették őket a viszonyok s csak ismét egy nagy idő múlva, 887-ben kerültek vissza Álmos vezérlete alatt. Azután Árpád, Zsolt, Taksony és Géza vezérlete alatt változó szerencsével harczolva megalapították a mai Magyarországot, mely a keresztiséget fölvetvén Géza fia István óta keresztény állam lőn s mint ilyen eddig már az 52-ik királyt valja urának.

Ez itt — ama deli férfiura mutatva — Hubertus, a német vadászok védszentje, ki előtt aggancsai között

A vállalat életrevalóságát legjobban bizonyítja ama tény, hogy az olvasó közönség nem elegendett meg a szűk korlátok között mozgó lappal, hanem fennen követelte annak kibővítését, ígérve ehhez úgy az erkölcsi, mint az anyagi támogatást. A közkíváalomnak ellent nem állhatván, alulírt kiadó-szerkesztő az „Erdőőr” helyébe léptette mostani heti lapunkat abban a biztos reményben, hogy az ígért támogatás nem marad írott malaszt, hanem az ige testet is fog ölteni.

Az emberi élet nem egyéb, mint hosszú láncolata a csalódásoknak, melyeket csak ritkán kerülhetünk el.

Az első évnegyed, melyet új lapunk átélt, fényesen bebizonyította, hogy reményeink nagyon is vérmesek voltak s hogy akkor, midőn a kapott ígéretekre építettük azokat, fövenyre építettünk.

Az anyagi támogatás csak részben jött meg s csak éppen olyan mértékben, hogy a lap napról-napra — gyakran áldozatok árán — föntartható, a szellemi támogatás pedig mondhatni hogy egészen kimaradt.

Az előfizetők tekintélyes része díjának beküldésével késedelmeskedik s a kiadó-szerkesztő nem egyszer más hivatása után keservesen szerzett s családja eltartására szánt

csekély fizetését kénytelen föláldozni, hogy a lapot föntarthassa, annak szellemi részéhez pedig csak elvétve juttat egy-egy lelkesebb bajtárs némi csekély morzsákat. Ilyen viszonyok között a szerkesztő a helyett, hogy önfeláldozó munkájának némi gyümölcsét látná, még anyagi áldozatokat is kénytelen hozni s 8 órai hivatalos munkálkodását még további napi 7—8 órával megtoldani a nélkül, hogy ez a tulcsigázott munkálkodása bár mily csekély jutalomban részesülne.

A tisztán anyagi haszon után leselkedő közönséges lélek ilyen viszonyok között sutba dobna a tollat s abba hagyná a szent ügyet, melynek szolgálatát szentelte, de nem teszi ezt az olyan, ki azt igaz lelkesedéssel, önzetlenül szolgálja, hanem szembe szállva minden akadállyal megmarad a küzdőtéren, míg vagy együtt vész el az általa szolgált ügygyel, vagy pedig azt diadalra vezeti.

Az igazságnak előbb-utóbb győzedelmeskednie kell, mert lehetetlen, hogy az igaz ügy elbukhassék. Apró-cseprő dolgok könnyen jönnek a világra, de a nagy eszméket csak nehezen s hosszadalmasan szüli meg az idő. Ha valamely vállalkozásunk mindjárt az első kísérletre nem sikerül, nem szabad azonnal hitünket veszteni, kislelkűeknek lenni, hanem tovább és addig fáradozni, míg kitartó buzgó-

álló ragyogó kereszttel jelent meg e szarvas; ez a hölgy — a mögötte álló nőre tekintve — az erdők Driásza, én pedig a vadászok védasszonya Diána vagyok.

Eljöttünk fölkerestünk téged, szenvedélyes vadászt (?), hogy megkérdezzük tőled, mi kívánságod van az új év alkalmából.

Ne rösteld kimondani óhajtasodat, állj elő nyíltan vele; ne kérdjed, honnan érdemled azt ki. Cserébe óhajod teljesüléseért majd mi is szabunk egy föltételt.

Habár az utolsó szavak az előbbieket keltette hatást nagyban csökkentették, mindazonáltal hamar készen voltam kívánságaimmal, melyek szószerint a következők valának:

Kulacsomból a jó bor soha ki ne fogyjon, pipám mint a Vezuv örökké füstöljön, ha erdőn vagy mezőn járok, vadat mindig lássak s végül ha már egyszer meg kell halni, az erdőben érjen utól a nagy kaszás.

Mind a négy óhajtasod teljesedésbe megy, ha-e pillanatban valaki erősen megrázott s ezt kiáltotta a fülemben: „Boldog új évet!” „Vigyen el az ördög!”

mordultam lakótársamra, „legszebb álmomból ébresztettél föl”.

A „ha” szócska kedélyes emberek előtt tudva levőleg czigány prepositió és biz’ én úgy jártam vele, mint Fáraó egyik ivadéka, kitől álmában a kávéházban a pinczér azt kérdezte: „melegen vagy hidegen parancsolja a kávé?” „Ha” már választani kell, hát legyen meleg. —

Ugyanakkor a morét felköltötte valaki.

— Utáljon meg devla, miért költöttél fel? most se hideg, se meleg — kiáltott a czigány boszusan. —

Engem is a „ha” szónál ébresztettek föl, „ha”, tehát szívesen veszik az „Erdészeti ujság” kedves olvasói, nekik a lap és a maga nevében Boldog új évet kíván:

KULCSÁR PÁL.

ADOMAK.

— Nos, vége van már a böjtnek? — kérdi valaki az erdőőrt.

— Vége bizon, — felel ez — most már kezdődik a — koplalás.

ságunk és munkálkodásunk legyőzi az akadályokat s diadalt ül azok fölött.

Elesüggedés, reménytelenség csak a gyöngelküek sajátja, az erős lélek nem ismer akadályt, mely legyőzhetlen volna; abból soha sem vész ki a remény.

Az a remény, hogy a lapunknál eddig tapasztalt szomorú viszonyok nem fognak örökké tartani, hogy egyszer valahára nekünk is fölvirrad, buzdít arra, hogy a küzdelmet a jövő évben is, és pedig fokozott erővel és buzgósággal folytassuk. Az a remény, hogy barátaink s harcostársaink száma nem fogyni, de mindinkább gyarapodni fog és az, hogy minket fáradságos munkánkban nem csak anyagilag, de erkölcsileg és szellemileg is támogatni fognak, erőt ad a jövő küzdelmekhez.

Ismételten fölkérem tehát lapom összes barátait, hogy támogatásukat a jövő évben se vonják meg tőlem s azzal, hogy részint szakbeli, részint társadalmi irányú közleményeikkel a lap tartalmának és belbecsének gyarapításához hozzájárulnak, annak a tehernek, mely alatt gyöngé vállaim szinte roskadoznak, legalább némi részét azokról levenni sziveskedjenek. Alig akad egy is sok olvasónk között, ki érdekes vadászatokról, vadállományról, d vadpusztításról, erdősítésről, kihasználásról, erdei károkról, orvvadászatokról madárvonulásról, és még isten tudja mi mindenről hirt nem adhatna. Csak egy kis igyekezet, egy kis akarat kell hozzá s mindenki meglássa, hogy az erdészeti altisztai személyzet körében hány ügyes tollforgató ember van. Az, hogy valaki talán a nyelvet nem bírja annyira, hogy hibátlanul fogalmazhasson, senkit el ne riaszson; arra való a szerkesztő, hogy a szükséges simítást megtegye.

Midőn most, az év zártán mindazoknak, kik lélekölő és fárasztó munkálkodásomban bármely irányban támogatni szivesek voltak, hálás köszönetemet nyilvánítanám s jóindulatukat úgy magam, mint vállalatom részére a jövőre nézve is kikérem, kívánok mindnyájuknak boldog Ujévet!

Podhradszky Emil
szerkesztő — kiadó.

LEVELEZÉS.

Rozsnyó 1896 december 17.

Tekintetes szerkesztő ur!

Bent vagyunk a vadászati idénynek a kellő közepében, hegy, völgy visszhangzának a puskaropogástól s mégis csodálatos, hogy lapunk vadászati hírekben szűkölködik. Nem tulajdoníthatom ezt másnak, mint kényelem szeretetnek, pedig hát hogy egy-egy hírnek a leírása nem kerül valami nagy fáradságba, azt magamról tudom. Ennek bizonyosságául legyen szabad környékünkéről egy pár hírrel szolgálni.

Andráshy Géza gróf ő méltósága folyó hó 2, 3 és 4-ik napján szép vadászatot rendezett fényes vendégei számára gömörmezei nagy erdőségeiben. Első nap a szulovai erdőben rendezett hajtásnál hét medve mutatkozott s ezek közül egyik egy erdőőrt megrohant s bizonyosan szétmarczangolja, ha véletlenül a vadász uraknak nem sikerül a fenevadat elejteni. Persze a véd személyzetnek ilyen nagyuri vadászatokon tiltva van medvére löni, mint ha a medve bőre drágább lenne, mint a szegény erdőőré. Már ha az urak maguknak tartják fenn a lövés jogát, annyit megis megengednének a véd személyzetnek, hogy legalább önvédelemből löhessen. Uram Isten! hiszen a törvény még az emberölést is megengedi, ha azt az önvédelem megkívánja.

A vadászat másodnapján a betléri, harmadnapján pedig a szelicezi erdőket hajtották meg.

A vadászat eredménye valóban fényesnek mondható, a mennyiben a három napon összesen 3 medve 8 vaddisznó, 4 őz, 3 darab dämvad és 4 róka került terítékre.

A Rozsnyóhoz 2 kilométernyire eső csucsomai ércbányában f. hó 16-án nagy szerencsétlenség történt. Egy dynamit töltény véletlenül elsült s két embert annyira megsértett, hogy ha életben maradnak is, örökös koldusok lesznek. Itt eszembe jut egy régen hallott vers, mely így hangzik:

A bányász élet szertelen.
Miként hajó a tengeren;
Mint bérczetón a fergeteg,
Véletlenül rohanja meg
A hirtelen halál.

Hogy jó-e a vers, nem tudom, de hogy való, az bizonyos.

a szerkesztő ur hive
Mikó László
erdőőr.

Valea-Mare 1896 november 19.

Tekintetes szerkesztő ur!

Olvastam lapunkban egy szaktársam panaszát, hogy a magán uradalmaknál hiányosan tartják be az erdőtörvényt s gyakran olyan egyéneket alkalmaznak erdőőrökül, kik erre a szakra semmiféle képesítéssel

nem bírnak. De hiszen ebben a hibában nem csak a magán uradalmak leledzenek, hanem gyakran látjuk azt magánál az erdőkinestárnál is, hol az üresedésben lévő állomásokat gyakran éveken át nem töltik be, hanem e helyett alkalmaznak különféle s minden egyébre, csak erdőőrségre nem alkalmas napibéreseket, ezeket a környék népéből toborozván. Ott vannak azután az erdőőri szakvizsgák. Hogy ezeken még mindig nem járnak el kellő szigorral, arról mindenki könnyen meggyőződhetik, a ki végig nézi.

A vizsgai szabályok azt írják elő, hogy a vizsgázónak az ország hivatalos nyelvéből is legalább ki-elégítően kell vizsgáznia s mégis mit látunk? Évről-évre csoportosan tesznek erdőőri szakvizsgát, kiknek a magyar nyelvről halvány fogalmuk sincs. Arról hogy sokan mesterséges bizonyítványokat hoznak a megkívánt 3 évi gyakorlatról, nem is szóllok, hiszen mindenki tudja, hogy akár hányszor vizsgáznak olyanok is, kik erdőt még életükben soha sem láttak. És megesik azután, hogy az ilyenek jobb minősítést nyernek a bizonyítványukon, mint a szakiskolát sikerrel végzett s az erdészeti terén kellő jártassággal bírók.

Az ilyenek rendszerint protekciós emberek s az életben is azután gyors az előmenetelük. Magam ösmerek egy olyan egyént, ki 1894 évben vizsgázott s a jövő év elején már IV. osztályu s hét hónapra rá III-ad osztályu erdőőr volt, daczára annak, hogy a hivatalos magyar nyelvből alig tud egy pár szót, pedig hát a pályázati hirdetményekben ki van kötve a hivatalos magyar nyelvnek szóban és írásban való bírása. Nyilvánvaló ebből különben, hogy az erdőőri személyzetnél is meg van ama bizonyos számár létra.

Hibáztatnunk kell, hogy a vizsgáknál még mindig nagy súlyt helyeznek az elméletre. A vizsgázókat a gyakorlat terére kellene vinni s megnézni, vajjon azt, mit a könyvből úgy — a hogy bemagoltak, át tudják-e vinni az életbe s ott megfelelően alkalmazni. Az írásbeli vizsgán pedig legalább azt kellene megkövetelni, hogy a vizsgázó a legegyszerűbb jelentést a hivatalos nyelven érthetően megfogalmazni tudja.

Ilyen eljárás mellett az erdőőri pályára készülők nagyobb fáradságot vennének maguknak készülődéseiknél s nem lenne nekünk, szakképzett altiszteknek annyi panaszra okunk a sok nem közénk való kolléga miatt.

Ha véleményemben a tekintetes szerkesztő ur is osztozik és azt helyesnek találja, kérem soraimnak becses lapjában egy kis helyet szorítani.

Szívélyes üdvözlettel lévén

igaz hive
Gergely József.
erdőőr.

A nagyvilágból.

Az osztrák államvasutak tulajdonát képező resiczai bányában rettentő bányaszerencsétlenség történt. Az egyik tárnában, melyben száznál több munkás dolgo-

zott, kigyulladtak a gázok s az óriási robbanás, mely megrázta az egész környéket, a munkások legnagyobb részét nyomban megölte, a másik részt pedig életveszélyesen megsebesítette. A mentést nyomban megkezdtek 300 munkással, de sajnos, az eredmény minden igyekezet és buzgóság mellett is elszomorító. Eddig a halottak száma harmincznégy, a halálosan sebesülteké tizenhét, a könnyebb sebbel menekülteké harmincz. Negyvenkilenc embernek a sorsáról még eddig semmit sem tudnak, de bizonyosra vehető, hogy ezek valamennyien életüket veszítették. Kiásásukon serényen dolgoznak, bár tudják előre, hogy csak hullákat hozhatnak felszínre. Az egész város gyászba borult, alig van család, melynek elsimatni valója nem volna.

A hullák eltemetése után hire futott, hogy az egyik sírból kopogás és nyöszörgés hallatszott; a nép neki esett a sírnak s kezeivel kezdte azt fölászni, míg végre oda jöttek a hatósági közegek s kiásatták a koporsót és a hullát fölmutatták a népnek, mely lázongani kezdett, azt állítván, hogy az urak a sebesülteket is eltemettetik.

A bányaigazgatóság az özvegyeknek temetési költségekre egyenkint 50 forintot adott s elrendelte, hogy a meghaltak eltöltött szolgálati idejükhöz 10 évet számítsanak s ilyen alapon nyugdíjazzák a hátramaradt családtagokat.

A külpolitika ismét és még mindig a beteg Törökországgal foglalkozik. Egy tekintélyes angol lap azzal a hírrel lepte meg a világot, hogy a hatalmak már megegyeztek a fegyveres beavatkozásra nézve. Oroszország fennen hangoztatja a Bosporus és a Dardanel-lákhöz való igényét s lapjai nagyon harczi hangon írnak. Ugy látszik, hogy utoljára is fegyverrel fogják az ügyet eldönteni.

Az országházban befejezték a felirati vitát s mint az előrelátható volt, a szabadelvű párt által benyújtott szöveget fogadták el. Most, az ünnepek idején a képviselőház is szünetelni fog s csak a jövő év elején folytatja tanácskozásait.

Hasznos tudnivalók.

Mire lehet fölhasználni a vén gyümölcsfákat? A vén gyümölcsfákat, midőn kivágjuk, bár fájuk még egészséges, leggyakrabban csak tüzelőfának használjuk, pedig azoknak sokkal nagyobb hasznát látnók, ha más módon értékesitenők. Az alma és körtefa kiválóan alkalmas esztergályos munkákra, így pompás gyertyatartók, kép és tükör keretek, szivar szopókák, dobozok s más hasonlók készítésére. Thüringiában ezt már régen fölismerték s az ilyen árukkal elárasztják a világot. Késnyelekre is nagyon alkalmas az ilyen fa, sőt megfelelő párczolás után kitűnő ébenfa utánzatot szolgáltat. A cseresnyefa butorkészítésre alkalmas és mahagonifa utánzatok készítésére. A fiatal

megyfaik tudalevőleg pompás sáteapálcákat és pipa-szárakat szolgáltatnak. Ebből látható, hogy a gyümölcs-fák még akkor is szép hasznót hajthatnak, midőn már termőképeségük megszűnt.

Házi tea. Jó teát, mely jóságára nézve a drága boltbelivel vetekedik, bárki könnyen készíthet magának. A napfényes erdős dombokon és hegyoldalakon tenyésző földi eper levele ugyanis a legkitünőbb teát szolgáltatja. Ennek a növénynek a leveleit elzárva, száraz helyen kell tartani, hogy meg ne penészedjenek s illatjukat ne veszítsék. Arról, hogy az ilyen tea jobb, mint a boltbeli, minden fáradság és költség nélkül bárki meggyőződhetik. A kereskedésekben árult különféle tea ha tiszta és valódi, akkor nagyon drága, ha pedig olesó, akkor bizonyosan már egyszer kifőzött, kilugozott, vagy pedig vegyítve van fűz, meggy vagy tudja isten milyen más egyéb levelekkel. Allitólág már nálunk is vannak olyan gyárak, melyek „valódi“ kínai teát gyártanak. Ha teánkat ilyen módon magunk készítjük elő, abból hármias hasznunk is van: 1 tudjuk, hogy miből van; 2. nem engedjük magunkat megcsalni; 3. nem került pénzünkbe.

Nyeregtörés gyógyítása. A nyeregtörésből eredő sebet legkönnyebben úgy gyógyítjuk, ha arra porrá zuzott kávét hintünk, de ennek hiányában a kéményből való kormot is használhatjuk. A kormot szintén apróra törjük s azzal a sebet jó vastagon behintjük. Ha ezt az eljárást néhány napig ismétljük, a törés rövid idő alatt begyógyul. Még ezeknél is jobb hatása van a porrá égetett kenyérnek, melyet szintén a fent leirt módon használnuk. Ez olyan gyorsan gyógyít, hogy a ló 3—4 nap alatt teljesen fölgyógyul s újból nyergelhetjük.

Különfélék.

Személyi hírek. A szászsebesi m. kir. erdőhivatal személyzetének állományában előléptetve lettek: III. oszt. főerdőorré Atzberger Imre I. oszt. erdőőr; I. oszt. erdőorré Csonka István és Csucs János II. oszt. erdőörök. II. oszt. erdőorré: Kiss József, Temesi János és Balogh Dénes III. oszt. erdőörök; III-ad oszt. erdőörökké Dávid Ferencz és Bágya Miklós IV. oszt. m. kir. erdőörök. Kineveztetett III. oszt. famesterré Koperdák József püspöki uradalmi erdőőr. Állomásukon véglegesítették: Mehrbrodt József IV. oszt. m. kir. erdőőr és Csurgay András IV-ed oszt. m. kir. faraktárőr. Gratulálunk!

Erdészeti zsebnaptár. Több oldalról hozzánk intézett kérdésre értesítjük tisztelt olvasóinkat, hogy az erdészeti zsebnaptárt a magán uradalmaknál alkalmazott személyzet is megszerezheti. A szerkesztőség most egyelőre 50 darabot kért leküldeni s a megrendelőknek leérkezésük után azonnal szét lesznek küldve.

A maguk sirját ásták. Egy plosici (temesmegyei) oláh parasztgazda kutat ásatott az udvarán Ráth András és Galatovics Kristóf kőműveslegényekkel. A homokos rétegben könnyen folyt a munka és a legények kétnapi ásás után már kilencz méternyire jutottak a föld alá. Szombaton, e hónap 19-én délután újra leszálltak a kutba, hogy folytassák az ásást. A mikor leereszkedtek, a homokos talaj hirtelen süppedni kezdett, majd oldalt nagy robajjal betölt a kut fala. A homok előbb derékig, azután nyakig elföldte a munkásokat. Panaszos kiáltásaikra a környék népe odagyűlt a kut nyílásához és vödröket, köteleket eresztett le. Mindez azonban nem használt, mert néhány percz múlva egy harmadik homokomlás egészen eltemette őket. Pár perczig rémesen hangzott föl a föld alól az eltemettek jajveszéklése, azután csöndes lett minden. Egy szerb legény létrán leereszkedett a kutba, de maga is majd odaveszett, mert a létra eltört alatta. Fölülről azonban kötelet dobtak utána és nagy nehezen kihúzták. A szerencsétlenség hírére odasiettek a kuthoz az eltemetett kőművesek hozzátartozói és kéztördelve siratták halottjaikat. Késő estig dolgoztak a kut körül, míg végre sikerült kideszkázni az oldalait és kiásni a kőművesek tetemeit. A szerencsétlenek, a kik közös sirjukat maguk ásták meg, még akkor is átölelve fogták egymást. A vizsgálat kiderítette, hogy a földomlást a munkások hanyagsága okozta, a kik, ha szokás szerint kiteglázzák a kutfalakat, megakadályozhatták volna a szerencsétlenséget.

Szerencsétlenség a Bakonyban. Nádasdy Ferenc gróft nagy szerencsétlenség okozójává tette a tragikus véletlen. A Bp. H. így mondja el az esetet: A gróf a bakony-nánai uradalomhoz tartozó alsóperei vadaskertjében cserkészett tegnap s magával vitte Takács István erdőőrt, a ki tíz méterrel előtte járt. A gróf és vadásza egy megsebzett szarvastehen nyomát követte. Mikor egy sűrű szélére értek, a gróf leemelte válláról expresz-puskáját, hogy rátegye a ravaszra a biztossági zárt. Ebben a pillanatban löves dördült el és utánna nyomban jalkiáltás verte föl az erdő csendjét. Egy bokorból kiágazó galy ugyanis elsütötte a gróf fegyverét és a golyó Takács Istvánt érte. A szerencsétlen lerogyott a földre és visszakiáltott a grófnak: „Meglőtt, kegyelmes uram, nem tudok tovább menni.“ Nádasdy gróf hozzárohant és megdöbbenve látta, hogy az erdőőr erősen vérzik. A golyó hátulról érte a comb felső részén és keresztülfurta az egész tetét. A gróf kocsiján vitte el a sebesültet az egy órányira lévő vadászkastélyba, de mire az orvos megérkezett Zircről, a szerencsétlen kiszenvedett. Takács István fiatal özvegyet és nyolcz gyermeket hagyott árván, a kiknek gyámolításáról a mélyen sujtott gróf azonnal gondoskodott.

A hernyók miriádjai. A Bp. H. írja: Hétfőn reggel a Kalló és Engel-féle inészégető kemence mintegy

80 holdnyi területén érdekes természeti ritkaságot láttak. A vastag, frissen esett hóréteget egyszerre a hernyók miriádjai lepték el mindenféle nagyságban és színben. Voltak köztük barnák, zöldek és feketék is, sőt sok csunya pók is hemzsegett köztük. A varjuk serege azonnal megszimatolva a ritka falatokat. mindjárt ott termett és nagy mohón fölfalta e váratlanul érkezett vendégeket. Sokan nézték ezt a furcsaságot. Hihetőleg erős levegőáramlás hozta a hernyókat melegebb tájakról erre a vidékre. Az érdekes jelenség megerdemelné, hogy természettudásaink foglalkozzanak vele.

A legfiatalabb asszony. Amerikában, Seannette pennsylvániai városban van a világ legfiatalabb asszonya. Gatt Canetanak hívják, még nem töltötte be a 12-ik évét. Iskolába járt eddig s mikor egy napon elmaradt onnan, a tanítónő utána küldött szüleinek lakására. Az anya azonban azt üzenté vissza a tanítónőnek, hogy a leánya nem megy többé az iskolába, mert az nap ferjhez ment egy Patri nevű olasz munkáshoz.

Meddig lehet álmatlanul élni? Hogy ezt a kérdést megoldják, a jowai egyetemnek két tanára három napot és éjet alvás nélkül töltött. A kísérletet tovább nem folytathatták, mivel az egyik gyengesége oly magas fokra hágott, hogy élete komolyan veszélyben forgott. Az érverés csaknem egészen megszűnt, a test hőmérséke lezuhant, a bőr érzékenysége s az érzékek fogékonysága jelentékenyen eltompult. Azonban egyetlen, jól átaludott éjszaka helyrehozta ismét a kísérletezők egészségét.

Az arany gallér. A tűzoltóknál nagyban graszált eddig a főparancsnoki cím s az egyenruhán az aranyos gallér. Ennek az ártatlan hiuságnak a szárnyát elvágja most az országos tűzoltó szövetség legújabb határozata. Eltörölik a főparancsnoki címet; a tűzoltóság vezetőjét ezentul egyszerűen parancsnoknak fogják címezni. Az aranyos gallér pedig csak a tűzoltó szövetség elnökének és alelnökének lesz kiváltsága; a parancsnokok posztógallért viselnek csillaggal.

Ebédre hívás. A szegedi átokházi pusztá szélében van Szél Imrénének a malma. Ott forognak a nagy vitorla szárnya egy kissé emeltebb helyen, ahol jól éri a szél, a tanya pedig távolabb fekszik a laposban. Szél Imréné megfőzte a minap az ebédet és előkiáltotta a két éves Imre fiát: „Imriske, szaladj a malomba az apáért. Mondd hogy megfőtt már az ebéd.” Imriskét boldoggá tette a megbiztatás és futott lelkendezve a tarlón át a malom felé. Mikor közel ért, belekezdett a mondókájába: „Ódös apám, gyűjjön kend haza, az üzente éd's — —. Többet nem mondott, mert a szélmalom forgó vitorlarudja fejbe vágta a gyereket. Ketté repedt a koponyája és elterült a földön. Az apja holtan vitte haza gyermekét a szomorú ebédhez.

Gyilkos suhanc. Zemplénvármegyében történt: Vigan voltak a lányok és legények a petróci fonóban. Hangos szóval vigadoztak, egyszerre csak Porvonzák Mihály 13 éves legény a falu egyik szép leánya fölött összeveszett Rovnyák János 14 éves pajtásával. Összeveszték, hajbakaptak s a dolognak a vége az lett, hogy Porvonzák kést ragadott s markolatig döfte Rovnyák János oldalába. A legény menten meghalt, gyilkosát pedig elfogták.

A forgatható palota. Már évek óta azon tanakodnak a francia technikusok, hogy az 1900 évi világkiállításra az Eiffel-toronyhoz hasonló reklámépítményt teremtsenek. E talányt valószínűleg Devic mérnök fogja megoldani, a mennyiben ha terve megvalósítható, oly nagyszerű, hogy ritkítja párját. Egy 115 méter magas, hatszegű toronynak tervezetét mutatta be, a torony aczélból készült, diszítésül nikkell, aluminium, pala és kristály, valamint technikus építmények szolgálnak, Tündéres lesz a látvány este, midőn 2000 iv- és 20.000 izzólámpa fogja fényét vetni az építményre. A 24 emeletes toronyban az utolsó három kivételével, vontató készülékeket fognak elhelyezni. Pazar fényvel berendezett vendéglőkben természetesen nem lesz hiány. A toronynak tágas végében egy művészies kivitelű óra, orgona és 64 harangból álló harangozókészülék lesz felállítva. A 12 apostol helyett nagyobb találmányok jelvényei, nevezetesen a könyvnyomdáé, távirdaé és léghajozásé fogják óránként körüljárni az erkélyt. Egy 1200 izzólámpával ellátott 5 méter magas galliai kakas jön a csucsra, mely büszkén tárja szét szárnyait s messze elhangzik óránként ismétlődő bájos „kikeriki“-je. Hogy lehetséges legyen még a vendéglőkben való étkezés alkalmával is az egész kiállítást belátni, az egész torony egy órán belül saját tengelye körül megfordul, ezért elnevezték „Palaistournant“-nak.

Szerkesztői üzenetek.

Dézszy Sándor urnak. A beküldött némi átdolgozással közölni fogjuk. Azon senki se ütődjék meg, ha közleménye nem lesz azonnal közölve; rengeteg munkája mellett a szerkesztő csak átvirrasztott éjszakákon és ünnepnapokon képes a beérkezett sok levelet átnézni, mert hiába, még mindig nem jutottunk oda, hogy a szerkesztő minden más foglalkozástól függetlenül magát s így két urat is kell szolgálnia. Tóth Joachim urnak. Levélben fogunk az ünnepek alatt válaszolni úgy önnek, mint mindazoknak, kik a kiállítás látogatására jelentkeztek volt.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos:
Podhradszky Emil.

Ugy a kezdő mint a haladottabb
méhészek nélkülözhetlen lapja
a számos képpel illusztrált,
havonta megjelenő
„Szétekintő Méhész“

Előfizetés:

Egész évre 2 frt. félre 1 frt.

Mutatványszámmal

szívesen szolgál a „SZÉTEKINTŐ
MÉHÉSZ“ szerkesztősége.

Sajtény, Csanádmegye.

„FONCIÈRE“ PESTI BIZTOSÍTÓ-INTÉZET

→ ALAPITTATOTT 1864. BUDAPESTEN. ←

Alaptőkéje 4.000.000 koronára, biztosítékai pedig 22.000.000 koronára rugnak; minélfogva a leggazdagabb és legnagyobb biztosítékot nyújtó biztosító-intézetnek sorába tartozik.

Ezen hazai intézet igen előnyös feltételek mellett nyújt mindennemű biztosítást: tűz, jég, szállítmány és üvegeken eshető töréskárok ellen.

Különös gonddal ápolja az élet és az embert érhető testi balesetek elleni biztosításokat.

A díjak a legolcsóbbak és a feltételek a biztosítottakra nézve felette kedvezők. — Bővebb felvilágosítással készséggel szolgálnak:

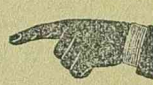
A központi igazgatóság Budapesten, V. Sas-utca 10. — A vezérügynökség Kolozsvárott és az ország majdnem minden községében lévő ügynökségek.

Szászsebesen főügynökség *Baiersdorf Henrik* urnál. Megbízható egyének egy-szerű megkeresésre mint ügynökök alkalmaztatnak.

MEGJELENT

BLUM és TÁRSA

udvari egyenruha szállítók

 legújabb árjegyzéke.

Kérjen mindenki egy példányt ezen kiváló elsőrangú czégtől, mely bérmentve lesz azonnal beküldve.

A nagyméltóságu földmivelesügyi m. kir. Ministeriumnak 1894 évi augusztus hó 11-én kelt magas intézkedésével,

czégünk ujlag megbízott

a nagytekintetű erdőtisztek és az erdészeti altisztek egyenruhájának szállításával.

Tisztelettel értesítjük tehát, hogy nálunk minden néven nevezendő egyenruházati cikkek

hivatalos uton részletfizetésre

megrendelhetők.

POLGÁRI RUHÁK

a legjobb francia és angol divat szerint készítenek.

Vidéki megrendelések kiváló figyelemmel eszközöltetnek.

 Óvakodjék mindenki oly czégektől, melyek olcsóbb ajánlattal akarják régi vevőinket félrevezetni

Kiváló tisztelettel

BLUM és TÁRSA

elsőrangú egyenruha készítő intézete.

Ő csász. és kir. Fensége József Főherceg udvari szállító

A földmivelés m. kir. Ministerium szállító.

BUDAPEST IV. Sütő utca 2. Szervitater sarkán.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.